

Zaaknr. : 80381
Kenmerk : 595010

Adviesnota Partiële herziening Peilbesluit Etten-Leur - Breda (Peilenplan Strijpen/De Berk)

Behandelend ambtenaar: M. ten Napel
Programmadirecteur: L. Nooteboom
Portefeuillehouder: A.E.J. Govers-Gabriels
Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Ja

Doel van de notitie:

Besluitvorming door het algemeen bestuur over de partiële herziening van het Peilbesluit Etten-Leur – Breda (Peilenplan Strijpen/De Berk).

Samenvatting:

Met de realisatie van het project natuurontwikkeling Strijpen/De Berk wordt het laatste deelgebied van het project Noordrand Midden ingericht als waterminnend tot waterrijk natuurgebied. Noordrand Midden is een gezamenlijk project van waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer en provincie Noord-Brabant. Binnen het gezamenlijke project Noordrand Midden vallen ook de natuurontwikkelingsprojecten Zwartenbergsepolder, Kelsdonk / Zwermilaken, Weimeren en de kering Weimeren. Voor de natuurontwikkeling is in 2018 een samenwerkingsovereenkomst en natuurambitiekaart opgesteld.

Peilbesluit Etten-Leur-Breda dient partieel te worden herzien om natuurontwikkeling in deelgebied Strijpen/De Berk mogelijk te maken. De onderbouwing van de waterpeilen in dit besluit is het Peilenplan Strijpen/De Berk. Het peilenplan maakt deel uit van het Projectplan Waterwet inclusief aanvullende rapportages. Het algemeen bestuur besluit parallel aan deze herziening over het Projectplan Waterwet.

Het Projectplan Waterwet inclusief het peilenplan is eerder vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2023. Mede naar aanleiding van een beroepszaak is het Projectplan Waterwet inclusief peilenplan op 26 juni 2024 door het algemeen bestuur ingetrokken. Middels deze adviesnota wordt het Peilbesluit (peilenplan Strijpen/De Berk) dus opnieuw aan het algemeen bestuur aangeboden ter besluitvorming.

De belangrijkste wijzigingen in het Projectplan Waterwet inclusief peilenplan zijn:

- De bevoegdheid van de provincie tot onteigening voor de verwerving van de nog niet verworven percelen, zoals verwoord in het provinciale grondbeleid (Nota Grondbeleid 2022, hoofdstuk 6.6), is verwerkt in het Projectplan Waterwet.
- De stand van zaken met betrekking tot de lopende grondverwerving is aangepast in het Projectplan Waterwet.
- Enkele kleine onvolkomenheden in de kaart van het definitief ontwerp zijn aangepast in het Projectplan Waterwet.
- Enkele kleine aanpassingen naar aanleiding van gesprekken met indieners van de beroepen zijn aangepast in het Projectplan Waterwet.

Advies:

Het algemeen bestuur stelt de partiële herziening van het Peilbesluit Etten-Leur – Breda (Peilenplan Strijpen/De Berk) vast, met inachtneming van de nota van zienswijzen.

Bespreking in:	Vergaderdatum: (indien geen datum; type dan n.v.t.)
☐ Programmadirecteur	
☒ Programma-overleg	17 oktober 2024
☐ Programmadirectie	
☐ Managementteam	
☐ Overlegvergadering OR	

☒	Portefeuillehouderoverleg	28 oktober 2024
☒	Dagelijks Bestuur	12 november 2024
☐	Lokaal Overleg	
☒	Algemeen Bestuur	18 december 2024
☐	Check financiële en juridische paragraaf	
☒	Bijlage(n) bij het besluit Peilenplan Strijpen/De Berk AB besluit vaststelling partiële herziening Peilbesluit Etten-Leur - Breda Projectplan Waterwet natuurinrichting Strijpen/De Berk Nota van zienswijzen	Djuma doc. nr. 655249 Djuma doc. nr. 700009 Djuma doc. nr. 700296 Djuma doc. nr. 832793
☒	Achtergronddocument(en) Bijlagen PPWW op verzoek verkrijgbaar	

Aanleiding/context

Context peilbesluit

Op grond van Omgevingswet (artikel 2.41, lid 1) is het waterschap verplicht om voor door de provincie aangewezen gebieden één of meerdere peilbesluiten vast te stellen. In Noordrand Midden waar natuurontwikkeling Strijpen/De Berk deel van uitmaakt, is gelijkwaardig aan de andere drie deelgebieden, sprake van een gebiedsproces en herinrichting van het gebied ten behoeve van de realisatie van natte natuur als Natte Natuurplek. Het peilbesluit wordt aangepast op de nieuwe situatie.

Context natuurontwikkeling Strijpen/De Berk

Waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer en de provincie Noord-Brabant werken aan waterrijke natuur in het gebied Noordrand Midden. Noordrand Midden is onderdeel van het Natuurnetwerk Brabant en bestaat uit de deelgebieden Kelsdonk / Zwermlassen, Strijpen/De Berk, Zwartenbergse polder en Weimeren.

Het deelgebied Strijpen/De Berk is door de provincie aangewezen als NNP en NNB (Rijks-NNB). Het plangebied ligt ten noorden van Etten-Leur en valt binnen de gemeente Etten-Leur en gemeente Breda. De huidige inrichting en waterhuishouding in het plangebied brengen te droge en te voedselrijke condities met zich mee voor de NNP.

Hydrologisch herstel is nodig om de potentieel hoge natuurwaarden te realiseren. Het streven is om met de beschreven maatregelen hogere en/of stabielere waterstanden met voldoende kwel (van de juiste waterkwaliteit) te creëren. Om zo, in combinatie met passend water- en natuurbeheer, de juiste omstandigheden te bieden voor hydrologisch herstel en natuurherstel van het gebied.

Het Projectplan Waterwet inclusief het peilenplan is eerder vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2023. Mede naar aanleiding van een beroepszaak is het Projectplan Waterwet inclusief peilenplan op 26 juni 2024 door het algemeen bestuur ingetrokken. Dit was naar aanleiding van advies door onze jurist in verband met het niet aannemelijk kunnen maken een perceel ter beschikking te hebben voor het uitvoeren van een cruciaal onderdeel voor de uitvoering van het projectplan en peilenplan. Inmiddels zijn de onderhandelingen met de betreffende perceeleigenaar in een vergevorderd stadium en is **het Projectplan Waterwet aangevuld met de bevoegdheid van de provincie tot onteigening voor de verwerving van de nog niet verworven percelen, zoals verwoord in het provinciale grondbeleid (Nota Grondbeleid 2022, hoofdstuk 6.6)**. Middels deze adviesnota wordt het Peilbesluit (peilenplan Strijpen/De Berk) dus opnieuw aan het algemeen bestuur aangeboden ter besluitvorming.

Beoogd effect

Het hoofddoel van het project is het behoud en de ontwikkeling van natuur. Daarbij gaat het met name om zeldzame, waterafhankelijke natuur gekoppeld aan de schrale bodems en voedselarm tot matig voedselrijk, basenrijk grondwater in het gebied. De te behalen natuurdoelen volgen uit: het Natuurnetwerk Brabant: realiseren van de ambitietypen uit het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant; functioneren als EVZ en KRW-opgaven.

Met deze herziening van het peilbesluit worden de peilen, peilgebiedsgrenzen en type peilbeheer vastgesteld die passen bij het eindbeeld na afronding van de inrichting. Het eindbeeld van de natuurontwikkeling staat beschreven in het Projectplan Waterwet (PPWW). De nieuwe peilen treden in werking na afronding van de inrichtingsmaatregelen volgende uit het Projectplan Waterwet, mogelijk stapsgewijs en uiterlijk op 1 januari 2028.

Argumenten

Peilafweging

Het beste peil voor een peilgebied is een peil dat zo goed mogelijk de combinatie van functies en belangen in een gebied bedient. In het geval van Strijpen/De Berk worden de peilen geoptimaliseerd voor de natuurfunctie. Negatieve effecten op andere belangen zijn in beeld gebracht. Hoe deze effecten worden benaderd staat beschreven in Adviesnota Projectplan Waterwet Strijpen de Berk met Djuma-kenmerk 585075.

Actueel peilbesluit

Het waterschap maakt inrichting van Natte Natuurparel Strijpen/De Berk mogelijk. Met deze herziening worden peilgebieden en peilen vastgesteld die het nieuwe landgebruik faciliteren. Hierdoor blijft het peilbesluit actueel.

Samenhang

De verschillende besluiten rondom dit project kennen een sterke samenhang. Er is gekozen om het PPWW en het peilenplan van Strijpen/De Berk parallel bestuurlijk vast te stellen en gezamenlijk ter inzage te leggen. Zoals aangegeven betreft het hier het opnieuw aanbieden van het projectplan en peilenplan ter besluitvorming.

Kanttekeningen en risico's

Kanttekeningen en risico's ten behoeve van realisatie en financiering van het uitvoeringsproject staan in de Adviesnota Projectplan Waterwet Strijpen de Berk met Djuma-kenmerk 585075.

Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om de vastgestelde peilen te handhaven. Invoering van de nieuwe peilen vindt stapsgewijs plaats, afhankelijk van gereedkomende inrichtingsmaatregelen. Binnen het project natuurontwikkeling Noordrand Midden is een monitoringsprogramma opgesteld om eventuele onverwachte negatieve effecten vroegtijdig op te merken.

Het waterpeil wordt ingesteld op een, voor de natuurontwikkeling gewenst, hoger waterpeil. Dit leidt mogelijk tot extra natschade op enkele landbouwpercelen die nog in het gebied liggen. NB: we spreken over extra natschade omdat deze gebieden ook in de huidige situatie al natschade hebben. Er is bestuurlijk gekozen (door waterschap, provincie en SBB) voor natschadecompensatie en geen mitigerende maatregelen omdat het laatste een nadelige uitstraling naar het natuurgebied zou hebben waardoor de natuurdoelen niet worden gehaald. De natschadevergoeding is door een extern adviesbureau berekend conform de Waterwijzer Landbouw (WWL). Het waterschap handelt deze schade gezamenlijk af met de drie partners conform de in de SOK 2018 afgesproken verdeling in de begroting.

Financiële dekking

De financiële dekking voor maatregelen die nodig zijn om deze peilen te kunnen voeren, is geheel voorzien binnen het project natuurontwikkeling Noordrand Midden. Overeenkomstig de samenwerkingsovereenkomst zullen eventuele schademeldingen worden afgehandeld door het waterschap, terwijl de kosten gezamenlijk door de drie partners worden gedragen conform de in de SOK 2018 afgesproken verdeling in de begroting. Deze partiële herziening van het peilbesluit heeft daarom geen extra financiële consequenties.

Uitvoering

Het vaststellen van peilbesluiten is een exclusieve bevoegdheid van het algemeen bestuur (AB). Het definitieve peilbesluit "Partiële herziening peilbesluit Etten-Leur-Breda (Peilenplan Strijpen/De Berk)" wordt aan het dagelijks bestuur (DB) voorgelegd voor doorgeleiding naar het algemeen bestuur. Het peilbesluit treedt in werking op de eerste dag nadat het besluit van het algemeen bestuur is bekendgemaakt. Nadat het besluit is bekendgemaakt kan voor een periode van 6 weken beroep worden aangetekend bij de rechtbank in Breda.

Communicatie en omgevingsproces

De maatregelen uit het projectplan en peilenplan zijn bij diverse bijeenkomsten toegelicht en besproken met belanghebbenden. Er zijn werkateliers gehouden met een vertegenwoordiging van onder meer IVN, MEC, Natuurplein De Baronie, Wandelnet, Heemkundekring, visvereniging en ZLTO om samen met de projectpartners het ontwerp vorm te geven. Met diverse belanghebbenden en verenigingen zijn daarnaast ook losse 'keukentafelgesprekken' gevoerd om hun opmerkingen en input voor de planvorming te bespreken. Daarnaast zijn belangstellenden geïnformeerd middels nieuwsbrieven en een informatiebijeenkomst in april

2022 om het VO toe te lichten. Ideeën en suggesties zijn daarbij meegenomen in de uitwerking van het DO en het projectplan waterwet.

Nadat het ontwerp projectplan en peilenplan akkoord is bevonden door het DB voor de terinzagelegging, is in de zomer van 2023 een goedbezochte informatiebijeenkomst georganiseerd om het projectplan toe te lichten. Op de projectwebsite van het waterschap is ook de informatie over het deelgebied Strijpen/De Berk terug te vinden.

Er zijn door 10 indieners zienswijzen ingediend op het ontwerp projectplan en peilenplan. Deze zijn middels de nota van zienswijzen beantwoord. Dit heeft geleid tot enkele planaanpassingen, waarvan de aanpassing van de route van de omleidingssloot de omvangrijkste aanpassing is. Hiermee zijn ook de belangen van de indieners van de zienswijzen zorgvuldig afgewogen en meegenomen.

Er zijn momenteel nog 8 particuliere grondeigenaren met eigendom in het projectgebied, waarvan 1 de natuurdoelstellingen door zelfrealisatie uit gaat voeren. De grondeigenaren met gronden in het projectgebied zijn voorafgaand aan het ter inzage leggen van het besluit geïnformeerd over de planvorming. Met de grondeigenaren met (onbebouwde) agrarische percelen in het gebied lopen separate gesprekken met de afdeling vastgoed van het waterschap over grondverwerving. Met de nu nog inliggende eigenaren is het voor het grootste deel niet waarschijnlijk dat op basis van vrijwilligheid grond kan worden verworven voordat de uitvoeringswerkzaamheden starten. Voor de particulieren met wie geen overeenstemming bereikt wordt, is inzichtelijk gemaakt wat de natschade is nadat de werkzaamheden gerealiseerd zijn. Op basis hiervan wordt geprobeerd tot overeenstemming te komen voor financiële compensatie. Dit neemt niet weg dat verwerving van inliggende percelen nog steeds de doelstelling is.

Speciale aandacht gaat uit naar particulieren met gronden in het gebied die betrokken zijn bij de route van de omleidingssloot. Met hen lopen nog gesprekken om tot overeenstemming te komen. Na het aanpassen van de route van de omleidingssloot is de verwachting dat het lukt overeenstemming op basis van minnelijke afstemming te bereiken. De benodigde hoeveelheid grond van deze particulieren voor het realiseren van de omleidingssloot betreft een kleine hoeveelheid (1-3%) ten opzichte van het totale grondoppervlak van de betreffende grondeigenaren. De tijdelijke beperking betreft een werkstrook bij aanleg van de omleidingssloot en de permanente beperking betreft een onderhoudstrook langs de sloot ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Behoudens de genoemde beperkingen kan het gebruik van de overige percelen en daarmee de bestaande bedrijfsvoering van de betreffende grondeigenaren ongehinderd worden voortgezet. Indien er geen minnelijke overeenstemming zal worden bereikt met betreffende grondeigenaren kan onder deze omstandigheden de gedoogplicht ex. art 5.24 Waterwet worden gebruikt ten behoeve van de uitvoering van het projectplan. De belangen van de grondeigenaren vorderen geen onteigening.

Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

Niet van toepassing

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Niet van toepassing